

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU

OPRACOWANIA SYGNALNE

Gdańsk, marzec 2004 r.

Edukacja i wychowanie w województwie pomorskim w roku szkolnym 2003/2004

Obserwowane zmiany w oświacie i wychowaniu wynikają zarówno z procesów demograficznych, jak i kontynuacji przeobrażeń systemowych dotyczących wprowadzenia reformy ustroju szkolnego (w 1999 r. wdrożono pierwszy etap reformy, w 2002 – drugi).

Pierwszy – nieobowiązkowy – poziom systemu edukacyjnego realizują **placówki wychowania przedszkolnego**. Rok szkolny 2003/2004 charakteryzował się nieznacznym spadkiem liczby tych placówek (o 2,2% w stosunku do ub. roku). Na początku roku szkolnego w województwie pomorskim funkcjonowało 915 placówek wychowania przedszkolnego (410 przedszkoli i 505 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych). Do przedszkoli uczęszczało 33,6 tys. dzieci, w tym 16,1 tys. dziewcząt. Dzieci 6-letnie, które odbywały zajęcia przygotowujące do szkoły podstawowej w tzw. klasie zerowej stanowiły 51,3% ogółu dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, przy czym większość z nich realizowała zajęcia w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Istniało zróżnicowanie, co do form wychowania przedszkolnego w miastach i na wsi. Liczba przedszkoli w miastach była ponad dwukrotnie wyższa niż na wsi, podczas gdy na wsi przeważały oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (było ich dwa i pół razy więcej niż w miastach). Nadal utrzymywała się tendencja przekształcania przedszkoli samorządowych w przedszkola niepubliczne, do których uczęszczało o 22,3% więcej dzieci niż przed rokiem, choć w województwie dominowały przedszkola samorządowe (77,1%).

W województwie funkcjonowało 9 przedszkoli specjalnych, w których opieką było objętych 168 dzieci, natomiast 311 dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczęszczało do przedszkoli ogólnodostępnych.

Tabl. 1. Wychowanie przedszkolne

Wyszczególnienie		Placówki	Oddziały	Miejsca	Dzieci
a - ogółem					
b - przedszkola					
c - oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych					
2002/2003	a	936	2231	x	48024
	b	417	1449	35811	33348
	c	519	782	x	14676
2003/2004	a	915	2208	x	48008
	b	410	1432	35171	33595
	c	505	776	x	14413

Przesuwające się przez młodsze klasy **szkoły podstawowej** kolejne roczniki niżej demograficznego powodują, że stale zmniejsza się liczba dzieci podejmujących naukę w szkołach podstawowych. Według stanu na początku roku szkolnego 2003/2004 w 743 szkołach funkcjonujących w województwie pomorskim naukę rozpoczęło 171,1 tys. uczniów (o 4,1% mniej niż przed rokiem), w tym 25,8 tys. pierwszoklasistów, tj. o 2,4% mniej niż w roku ubiegłym. W czerwcu 2003 r. naukę na poziomie podstawowym zakończyło 32,5 tys. absolwentów, z tego 48,3% stanowiły dziewczęta.

W szkolnictwie **gimnazjalnym** można zaobserwować systematyczny wzrost liczby szkół przy jednoczesnym zmniejszaniu

się liczby uczniów. W roku szkolnym 2003/2004 w województwie pomorskim funkcjonowało 385 gimnazjów (tj. o 4,1% więcej niż w roku ubiegłym), w których uczyło się 100,0 tys. gimnazjalistów (o 1,0% mniej niż w roku ubiegłym). Średnio, podobnie jak przed rokiem, na jeden oddział przypadało 24 uczniów. W czerwcu 2003 r. mury pomorskich gimnazjów opuścił drugi już, liczący 32,8 tys., rocznik absolwentów.

Młodzież kontynuowała naukę w powołanych w poprzednim roku szkołach **ponadgimnazjalnych** lub działających przy tych szkołach jako wygasające, oddziałach **na podbudowie programowej szkoły podstawowej**. W 538 szkołach (o 2,5% mniej w stosunku do ubiegłego roku) uczyło się 102,5 tys. uczniów, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem.

Tabl. 2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Wyszczególnienie	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹⁾	
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta
Szkolnictwo podstawowe a	752	178372	86117	32438	15588
..... b	743	171126	82457	32512	15708
szkoły:					
Podstawowe łącznie z filiami	683	166815	80727	31443	15265
Sportowe i mistrzostwa sportowego	5	1264	543	402	195
Artystyczne ogólnokształcące bez uprawnień zawodowych	2	319	205	65	38
„Male”	7	214	101	17	11
Specjalne	46	2514	881	585	199
Szkolnictwo gimnazjalne a	370	100974	48869	32981	16438
..... b	385	100008	48113	32782	16324
szkoły:					
Gimnazja	328	94839	46130	31297	15693
Sportowe i mistrzostwa sportowego	7	1398	642	415	197
Gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy	3	1234	491	358	164
Specjalne	47	2537	850	712	270

1) Z poprzedniego roku szkolnego.

Maleje systematycznie liczba uczniów i absolwentów szkół zasadniczych (zawodowych). W 109 szkołach tego typu we wrześniu 2003 naukę rozpoczęło 14,6 tys. uczniów, tj. o 16,8% mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Szkoły te ukończyło w czerwcu 2003 r. 8,6 tys. młodzieży, tj. o 14,1% mniej niż przed rokiem.

W 146 liceach ogólnokształcących (w poprzednim roku 139) kształciło się 40,9 tys. młodzieży, tj. o 0,2% więcej niż w poprzednim roku szkolnym. Młodzież ta stanowiła 39,9% ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych.

Tabl. 3. Szkolnictwo ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne dla młodzieży

Wyszczególnienie a – 2002/2003 b – 2003/2004	Szkoły	Oddziały	Uczniowie		Absolwenci ¹⁾
			ogółem	w tym w klasie I	
Ogółem	a 552	3642	101856	34575	31699
	b 538	3684	102546	34764	29145
Szkolnictwo ponadpodstawowe	a 93	2478	68481	1209	31699
	b 58	1393	38158	1005	29145
zasadnicze (zawodowe) ...	a 7	436	10630	2	10033
	b -	53	1296	-	8615
średnie	a 86	2042	57851	1207	21666
	b 58	1340	36862	1005	20530
ogólnokształcące	a 4	949	27376	-	12076
	b 4	491	14025	-	12872
zawodowe	a 82	1093	30475	1207	9590
	b 54	849	22837	1005	7658
Szkolnictwo ponadgimnazjalne	a 459	1164	33375	33366	-
	b 480	2291	64388	33759	-
zasadnicze szkoły zawodowe	a 103	264	6913	6913	-
	b 109	522	13301	7365	-
licea ogólnokształcące	a 135	466	13483	13474	-
	b 142	925	26902	13732	-
licea profilowane	a 99	215	6513	6513	-
	b 100	396	11420	5663	-
technika	a 122	219	6466	6466	-
	b 129	448	12765	6999	-

1) Z poprzedniego roku szkolnego.

mogą godzić naukę z pracą. W 145 szkołach tego typu uczyło się 11,4 tys. uczniów, tj. o 17,7% więcej niż przed rokiem i stanowili oni 73,4% uczniów wszystkich szkół policealnych.

Szkolnictwo dla dorosłych to głównie szkolnictwo ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne. Dominowały w nim licea ogólnokształcące i szkoły średnie zawodowe. W roku szkolnym 2003/2004 podjęło w nich naukę 27,1 tys. uczniów, co stanowiło 98,2% ogółu uczniów wszystkich szkół dla dorosłych. Szkoły dla dorosłych ukończyło w czerwcu 2003 r. 7,0 tys. absolwentów, tj. o 12,6% więcej niż w poprzednim roku szkolnym.

Tabl. 4. Szkolnictwo policealne

Wyszczególnienie a – 2002/2003 b – 2003/2004	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹⁾	
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
Ogółem	a 198	14006	8200	4469	2945
	b 188	15576	9085	5433	3447
Dla młodzieży:					
policealne	a 43	3988	2254	1443	921
	b 41	4019	2278	1582	1030
pomaturalne	a 5	308	258	128	114
	b 2	127	106	76	67
Dla dorosłych:					
policealne	a 150	9710	5688	2898	1910
	b 143	11380	6657	3765	2340
pomaturalne	b 2	50	44	10	10

1) Z poprzedniego roku szkolnego.

Łączna liczba szkół zawodowych dla młodzieży (z liceami profilowanymi) spadła w porównaniu z rokiem szkolnym 2002/2003 o 5,1%, a liczba uczniów zwiększyła się o 1,0%. W związku z tym, że drugi rok działają powołane w wyniku reformy trzyletnie licea profilowane, liczba uczniów uczących się w tych szkołach wzrosła aż o 75,3%. W liceach ogólnokształcących dominują kobiety (58,9%), podczas gdy w szkołach zawodowych przeważającą grupą są mężczyźni (54,9%), chociaż ich odsetek spadł o 1,4 punktu procentowego w stosunku do poprzedniego roku. W czerwcu 2003 r. szkoły średnie ponadpodstawowe ukończyło 20,5 tys. absolwentów, tj. o 5,2% mniej niż przed rokiem.

W dalszym ciągu utrzymuje się zainteresowanie nauką w szkołach policealnych. Pomimo spadku liczby szkół (o 10 mniej niż w poprzednim roku szkolnym), liczba uczniów wzrosła o 11,2% w stosunku do poprzedniego roku szkolnego i wyniosła 15,6 tys. Wśród tych szkół największą popularnością cieszyły się szkoły policealne dla dorosłych, których uczniowie

Tabl. 5. Szkolnictwo dla dorosłych według typów szkół

Wyszczególnienie a – 2002/2003 b – 2003/2004	Szkoly	Uczniowie		Absolwenci ¹⁾		
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
Ogółem	a	215	26356	11127	6251	2924
	b	201	27575	11598	7040	3175
Podstawowe	a	1	13	-	-	-
	b	1	10	-	8	-
Gimnazjalne	a	6	591	95	54	9
	b	6	495	94	122	23
Ponadpodstawowe	a	207	25573	10960	6197	2915
	b	191	25413	10798	6910	3152
zasadnicze (zawodowe)	a	8	764	179	205	39
	b	5	595	151	297	55
średnie	a	199	24809	10781	5992	2876
	b	186	24818	10647	6613	3097
ogólnokształcące	a	100	14480	6745	3543	1860
	b	96	15014	6753	4175	2132
zawodowe	a	99	10329	4036	2449	1016
	b	90	9804	3894	2438	965
Ponadgimnazjalne	a	1	179	72	-	-
	b	3	1657	706	-	-
zasadnicze szkoły zawo- dowe	a	1	21	-	-	-
	b	2	165	36	-	-
licea ogólnokształcące	a	-	116	55	-	-
	b	-	1427	633	-	-
technika	a	-	42	17	-	-
	b	1	65	37	-	-

1) Z poprzedniego roku szkolnego.

dzieci i młodzieży objętych akcją stypendialną 4,4% otrzymywało stypendia (tj. o 32,0% więcej niż przed rokiem), z tego największy odsetek stanowiły stypendia na wyrównanie szans edukacyjnych (52,0%).

W roku akademickim 2003/2004 na terenie woj. pomorskiego rozpoczęły działalność 2 nowe uczelnie niepaństwowe: Wyższa Szkoła Komunikacji Społecznej w Gdyni i Wyższa Szkoła Biznesu Wiejskiego w Warcinie. Natomiast z powodu zbyt małej liczby studentów uległa likwidacji Wyższa Szkoła Zdrowia i Turystyki w Pucku. W 25 uczelniach wyższych rozpoczęło naukę 89,3 tys. studentów, tj. o 3,9% więcej niż w poprzednim roku. W roku akademickim 2003/2004 dyplomy ukończenia wyższej uczelni otrzymało 17,8 tys. absolwentów, tj. o 10,8% więcej niż przed rokiem. W 17 uczelniach niepaństwowych kształciło się 19,8% ogółu studentów, przy czym dominowały wyższe szkoły zawodowe, do których uczęszczało 44,4% studentów uczelni tego typu.

Na terenie województwa pomorskiego nieustannie wzrasta zainteresowanie ofertą edukacyjną, skierowaną do dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i grup etnicznych, w bieżącym roku szkolnym poszerzoną w województwie pomorskim o dodatkowe zajęcia edukacyjne organizowane dla uczniów pochodzenia romskiego. W roku szkolnym 2003/2004 w 93 placówkach edukacyjnych naukę języka ojczystego, organizowaną w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych, pobierało 4,9 tys. uczniów (o 11% więcej niż w roku ubiegłym). Najliczniejszą (96,7%) grupę dzieci i młodzieży korzystających z dodatkowych zajęć stanowili uczniowie uczęszczający na organizowane w 78 szkołach lekcje języka kaszubskiego. Ponadto na terenie województwa pomorskiego, w zorganizowanych 4 międzyszkolnych zespołach oraz 3 szkołach, pobierało naukę języka ojczystego 159 uczniów pochodzenia ukraińskiego. Z wprowadzonych w roku szkolnym 2003/2004 zajęć edukacyjnych organizowanych dla uczniów pochodzenia romskiego skorzystało 2 dzieci.

Komputeryzacja szkół jest jednym z wielu ważnych wyzwań, stojących przed będącym w okresie transformacji, systemem szkolnym. W roku szkolnym 2003/2004 aż 81,7% szkół podstawowych posiadało komputery, w gimnazjach procent ten wynosił 64,7%, w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych 46,1% w tym w liceach ogólnokształcących 71,9%. Na jedną pracownię komputerową przypadało: w szkołach podstawowych 320 uczniów, w gimnazjach 310 uczniów, a w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych 284 uczniów, w tym w liceach ogólnokształcących 266 uczniów.

W roku szkolnym 2003/2004 z ogółu uczniów szkół dla

Tabl. 6. Szkolnictwo wyższe

Wyszczególnienie	Szkoly	Studenci		Absolwenci ^{a)}		
		ogółem	w tym studiów dziennych	ogółem	w tym studiów dziennych	
Ogółem	2002/2003	24	86014	45445	16037	7215
	2003/2004	25	89337	47569	17766	7560
Uniwersytety		1	27640	15317	6043	2506
Wyższe szkoły techniczne		1	16912	13566	2720	1889
Wyższe szkoły ekonomiczne		3	5402	1666	1261	350
Wyższe szkoły pedagogiczne		1	10369	5096	2468	834
Akademie medyczne		1	3486	2786	417	417
Wyższe szkoły morskie		1	8386	3392	1722	664
Akademie wychowania fizycznego		1	3464	1859	825	205
Wyższe szkoły artystyczne		2	1351	872	256	173
Wyższe szkoły zawodowe		12	7867	2066	1388	331
Pozostałe		2	4460	949	666	191

1) Z poprzedniego roku szkolnego.